

KRAKÓW

379

⑦

PLANTY

TG-OM-152-13

Est.-Kra 62

Dzieje i opis plantacji. W 1806 rząd gubernialny Galicji Zachodniej otrzymał z Wiednia pilno nakazujące złożyć rezerwy zbrojnych fortyfikacji Krakowa. Wykonanie tego rozporządzenia wlokło się przez lat 14. Jeszcze za Wolnego Księstwa (po r. 1815) budowanie nie było ukończono. Stało się tak przed Senatem podług pytania, co zrobić z miejscem po obwarunkach murach.

Uchwalono wtedy (1820) projekt „o urządzeniu ogrodów naokoło Krakowa na miejscu dawnych fortyfikacji”. Za podstawę przyjęto już dawniej wygotowany plan profesora matematyki Feliksa Radwańskiego. Wykonanie tego planu zajęło pierwotnie 10 lat pracy. Po śmierci Radw. zajęł się gorliwie sprawę plant obywatel Krahowski Florian Stranewski. Skusił się jego z wraz z Radw. uwaro się za twórców plant. W latach 1820-30 przeprowadzono „plantacje wiatów i fos”, czyli ciwelię z terenów i stąd utarła się nazwa plantacji śródmiastowej. Po wyrownaniu terenów i budowaniu kanałów odprowadzających wodę wytknięto aleje i zalesiono

trawniki. Płaje obiadono przeważnie to-  
polami wstęskimi i kantowymi. Popiwi-  
ty się na plantach pierwsze tawki ka-  
mieńskie. Publioniści Krak. Cesar. b.  
porównała się zrywai z „meczachkami”  
otaczającymi miasto. ....

... Towarstwo jeńców długi, ramiem pl. upo-  
rządkowane i ozdobić ostatecznie. To siwiera  
Sh. (1847) który zostawił spory zapis no. upiększenia  
mi pl. nadspuści fiolety okrus zastój w ich rozbud.  
dopiero gdy w latach 70-tych został powołany  
na dyr. ogr. miejsk. Boh. Malecki; zaczęła się  
znowu na pl. różnorodna praca masek. Przez  
lat trzydziści. Była się odczuwać dawne topole  
które kończyły swój import, zakładał się teraz  
klombów kwiat, wspaniałe różaneczniki, sałki  
lienne kwey, których dawniej nie było.  
Nadto wprowadzono w tym czasie kontrowe  
rosl. egrot. mające w leci dekor. ozonęte  
kloimby. Z tego też czasu pochodzą powi-  
miki. Rozmieszczenie otrzymanych planty  
ogrodz. drzew. tawki i oświetl. gwarant.

W planie przedstawiają się pl. jako  
otługi, o nieregul. nerwie. apr. w charakter. <sup>reg</sup>  
ang. środkowej brzośnie głośnia aleje, od

Krahois - plenty

378 TG-OM-152-13

③

ktorej s bok pravo. wsi nie widzi, lub maj-  
duje nie obrotne plany i t.w. Kothe. Living  
pl. ok. 3 km. obw. a 70 m. g. i obw. i obw.  
Twoje jedyne wieś i rybną wieś, opas-  
ną i ród. Wł. l. n. tego wieś i p. m. t.  
bezp. do obw. i ród. z. r. i obw. i obw.  
l. n. i obw. i ród. i obw. i obw. i obw.

Dziś wczoraj, które parę dni w pl. jest kanten.  
Nim obradono przed 100 laty qd. alej. obok  
starego kant. napotheci nasze jedne  
i stare jesiony, wiąz, alnaje, lipy oraz wstę-  
ne blony, dęby, brzozy, wierzby, topole, one-  
chy wstęskie, graby, liatodnewy, buki, -  
wszystko było to gromy, które w bieżą-  
cym (blony) było też porządne. Sepil-  
kowny obradom naszymi miśtrzy miasta.  
Mimo to napotheci nasze wstęnowy.  
Niektóre partie pl. są gęsto obsadzone kwiatami.  
krowami. Spisaliśmy kwiatów i blon.  
wstęgowy na uwagę dwa różneczniki.  
(u wyl. ul. Lubia oraz przy ul. Bantowej)  
Rozkazy egrot. (palmy, agawy, obradny).  
Kupiono pod Teatrem Stawisk. Dopełnia  
obrad plant sadzawki w wodotryskiem (obok  
ul. Bantowej) nie poned. ce prawda piękne  
go antattu, ale ulicowa przez dnie, które  
tu harmoniz. zabójnie i karku.

Na pl. majd. iż liłhe pamiłiw  
ale nie wrystnie, niestety, stoję na wysok  
porosnie. M. wylotu ul. Lubia obelisk

Strasnewsk. (proj. E. Stehlik 1874), pod  
kości. i. w. Kmyie) popiérnie hamedispis. M.  
Bratuchiego (proj. T. Bratuchicki 1914), wóltu  
ul. Bantowej tony pomuriki: Bohdana Zales-  
kiego, Zadzwiży: Zapietly (O. Semowshi 1886)  
i Lilli Wenedy. Bogrowy pomur. lu orsi Zal.  
(P. Welaishli 1886) przedst. karkiana Bojane  
oraz chłapka, który wodnit stercu. Pomur.  
Lilli Wenedy (Dann A. 1884) przedst. bo-  
haterok obram. Staw. gnojczu na karkie  
podczas góły obwiży iż ohołtmej obłomy-  
wiz. Na shwene (u zbrigu ul. Cobrowskiej  
i Asnyka) wyasta u górz megozt. wiera wy  
kaplierka, w której uniesi iż popierisi Rej-  
fana (Jar auonim obywat. 2 listy 1886)  
do piękniejszych pomurików ualory pom.  
A. Grotgera obor ul. /buna ferskiego/  
wykonany przez H. Gumańowskiego /1901./  
Nad kamieniem Paweł na postumencie  
popierisi malarka. u dołu płaskowizba  
przedstawiająca 2 ofiary wojny oraz artystę  
dumającego nad jej nlekami. Dom-  
nik Szaryny /A. Dann 1884/ na odcin-  
ku pl. między pał. biskup. a fawelkami

Stanowi ilustr. proc. Ličkieuina. Kłdrinny  
no. nio Grażynę, gdy u fajeu uicy jorol  
mjeu wybiera si no bof. —

Ros-Kra 168

TG-OM-152-13

Plantacje... zajmują 217 607 m<sup>2</sup> paw.  
(40 morgów) i mają średnio koto 60 m ner  
(od 25 do 120 m) obwód ich główn. alei  
wynosi 3100 m.

Pl. zaczęto wktad. na wniosek prore-  
senta Replitej Krak. S. kr. Wodrichiego  
w r 1817, ale rozpoz. roboty koto uich  
na serio dopiero w r. 1822, a uhaniceno  
je w r. 1838. Główny węgorem architekt  
F. Radwanishi (+1861) dał ich plan i wyko-  
wat je pamiarami wspólnie z P. Florb-  
wiczem (prof. gimn. Nowodworshiego).  
a onwat nad temi robotami "komitet  
ekonomiczny". Jeden z członków tego ko-  
mitetu F. Straszewski zajmował się gor-  
liwie dozorem robot, po części służył na  
nie wstanie fundame i reorganiz. miasta  
na cele utrzym. i przyrodab. plant.  
3000 dukat.

Po zaprowadz. samor. uiejsh. powsta-  
ła "Komisja plantacyjna" onwająca

Kraków - planty

379

(6)

-TG-OM-152-13

Nad rozrojem pl. potoryb i innych miasteczek zas-  
Tęgi Aleks Kremer, ale doświadczonej postać,  
i oświadczył, że w owym czasie pl. doświadczonej postać  
ciom. Raz temu, że na przedstawienie jednego  
go z art. komis. jako pl. powinnym być  
urodzono, i co temu stoi na pierwszym  
oświadczeniu prez. dr. Żybkiewicz spekulował  
nieodolnie na ogrodnika. Nowo zas na  
tego miejsce wybrany, mi również zasfa-  
nia; pro kierunkiem komisji, wiele już  
się przyczyniło do ualeńdego uogrodzenia  
pl. Potoryb temu, że w 2. 1884 ofiarował  
dr. Jordan miastu, pierwszy pomnik na  
osobie plant. temu przyczyniło cały suru  
nasładowe (Lilla Keneola)